

NCP Werkprogramm 2026

Voorwoord

In 2026 bestaan de OESO-richtlijnen 50 jaar, en het Nationaal Contact Punt OESO-Richtlijnen 25 jaar. Deze richtlijnen zijn de wereldwijde standaard voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen (IMVO), zoals ondernemen met respect voor mensenrechten, arbeidsrechten, arbeidsverhoudingen, rechten van consumenten en het milieu. Het NCP speelt een centrale rol in het bevorderen van de toepassing van deze richtlijnen door het behandelen van meldingen, het geven van voorlichting en het stimuleren van coherentie binnen het overheidsbeleid op IMVO.

Het werkprogramma voor 2026 richt zich op het versterken van de effectiviteit van het NCP in een jaar waarin zowel intern als extern belangrijke veranderingen plaatsvinden. Institutioneel verandert de samenstelling van het NCP, met de start van een nieuw NCP lid, een nieuwe voorzitter, en de komst van een adviserend lid vanuit het Ministerie van LVVN. Verder streven we naar het verkorten van doorlooptijden van meldingen zonder concessies te doen aan de zorgvuldigheid en kwaliteit van onze procedures.

Daarnaast heeft het Nederlandse NCP in 2025 een OESO Peer Review 'nieuwe stijl' ondergaan. Het doel van deze Peer Review is om de sterke en zwakke punten te evalueren en om aanbevelingen voor verbetering te doen. De aanbevelingen uit het Peer Review rapport zullen richting geven aan de verdere verbetering van onze werkwijze. Hierover wordt in maart 2027 gerapporteerd aan de OESO. Tenslotte dragen we zoals elk jaar actief bij aan het internationale netwerk van NCP's.

Met dit werkprogramma willen en moeten we onze taken en ambities waarmaken. Dit kunnen we alleen met de steun van en samenwerking met alle relevante belanghebbenden, overheid, bedrijfsleven, vakbonden en de maatschappelijke organisaties.

Rutger Goethart, Voorzitter NCP

Maart 2026

1. De rol van het NCP en de OESO-richtlijnen

1.1 Doel van de OESO-richtlijnen

De OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen (hierna: OESO-richtlijnen) maken duidelijk wat de overheid van bedrijven verwacht op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen bij het internationaal zakendoen (hierna: IMVO). Zij bieden handvatten voor bedrijven op onder meer de terreinen van ketenverantwoordelijkheid, mensenrechten, arbeidsverhoudingen en milieu. De richtlijnen vormen de basis voor het Nederlandse IMVO-beleid en (toekomstige) wetgeving.

Alle landen die de OESO-richtlijnen onderschrijven – waaronder Nederland – hebben een Nationaal Contactpunt voor verantwoord ondernemen (hierna: NCP). Voor OESO-lidstaten en kandidaat lidstaten die de OESO Investment Declaration onderschrijven is dit een verplichting. Het NCP stimuleert de naleving van de richtlijnen en ondersteunt bedrijven bij de toepassing ervan, door de bekendheid van de richtlijnen te vergroten en meldingen over (vermeende) schendingen van de richtlijnen te behandelen. De OESO-richtlijnen zijn het enige niet-juridische internationale kader voor IMVO met een geschillenbeslechtingsstelsel.

1.2 Kerntaken en kernwaarden NCP

Dit werkprogramma beschrijft hoe het Nederlandse NCP in 2026 zijn taken wil uitvoeren. Het NCP heeft twee kerntaken, zoals vastgelegd in het NCP Instellingsbesluit 2014:

De **eerste** kerntaak is het behandelen van meldingen ingediend door personen, maatschappelijke organisaties en/of bedrijven over de al dan niet juiste toepassing van de OESO-richtlijnen. Indien alle betrokken partijen instemmen, faciliteert het NCP een dialoog door middel van bemiddeling. Het NCP streeft ernaar om via gesprekken, feitenonderzoek en aanbevelingen bij te dragen aan de oplossing van het geschil of escalatie te voorkomen. Partijen dienen vooraf in te stemmen met bemiddeling door het NCP. Daarnaast kan het NCP op verzoek ook een informele dialoog tussen partijen begeleiden, los van een formele melding.

De **tweede** kerntaak is het uitdragen en interpreteren van de inhoud en betekenis van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen om te stimuleren dat bedrijven deze implementeren. Het Nederlandse NCP voert deze taak uit bijvoorbeeld door het geven van presentaties en interviews, het organiseren van themabijeenkomsten en door beantwoording van vragen van stakeholders. Daarnaast kan het NCP, op verzoek van het kabinet, onderzoek doen naar de bredere toepassing van de richtlijnen binnen een sector of industrie.

De **kernwaarden** die het NCP in al zijn werkzaamheden hanteert zijn:

- **Zichtbaarheid:** het NCP zet zich actief in om de bekendheid en toepasbaarheid van de OESO-richtlijnen te vergroten;
- **Toegankelijkheid:** het NCP is goed bereikbaar voor melders, bedrijven en andere belanghebbenden en staat open voor overleg met partijen en stakeholders;
- **Transparantie:** het NCP is transparant over het proces van behandeling en bemiddeling. Het betekent niet dat het NCP transparant is over de inhoud van bemiddeling, aangezien een succesvolle bemiddeling gebaat is bij vertrouwelijkheid;
- **Verantwoording:** het NCP communiceert helder over zijn activiteiten, bijvoorbeeld via een jaarverslag en in de samenwerking met andere NCP's;
- **Onpartijdigheid en billijkheid:** het NCP waarborgt onpartijdigheid en voorkomt belangenconflicten. Procedures zijn duidelijk en toegankelijk;
- **Voorspelbaarheid:** Het NCP publiceert zijn procedures en houdt partijen op de hoogte van de voortgang van meldingen;
- **Verenigbaarheid met de richtlijnen:** Het NCP zorgt ervoor dat alle procedures en bemiddelingen in lijn zijn met de OESO-richtlijnen.

2. Behandeling van meldingen

Het NCP heeft begin 2026 14 meldingen, in verschillende stadia van behandeling. Het behandelen van meldingen over de naleving van de OESO-richtlijnen blijft een kerntaak. Net als in voorgaande jaren zal dit het grootste deel van de tijd en capaciteit van het NCP in beslag nemen. Het NCP streeft ernaar snelheid en zorgvuldigheid in evenwicht te houden. “Kwaliteit gaat voor snelheid” blijft het uitgangspunt, met voortdurende aandacht voor tijdige afhandeling.

In de eerste helft van 2026 zullen de Eindverklaringen van NGOs vs. Stellantis, NGOs vs. Oikocredit en VU vs. ONE-Dyas naar verwachting kunnen worden gepubliceerd. Later in 2026 zal Campesinos et al vs HES volgen. Bovendien staan 4 follow-ups op de planning voor publicatie. Eén follow-up (Odoh family vs. SPDC) is in 2025 al opgestart en zal in 2026 worden gepubliceerd.

Prioriteiten:

- **Doorlooptijden:** aandacht voor doorlooptijden is blijvend belangrijk in 2026. Ook het Peer review rapport geeft het NCP haakjes om de doorlooptijden in lopende en nieuwe meldingen onder controle te houden blijven.
- **Interne evaluatie afgesloten meldingen:** het NCP gaat door met de interne evaluatie van afgesloten meldingen; om van en met elkaar te leren over wat goed ging en wat minder goed ging tijdens de behandeling van meldingen.
- **Coördinatie:** het NL NCP is in toenemende mate betrokken bij tijdrovende coördinatie procedures met andere NCPs. Hier willen we in 2026 efficiënter mee omgaan. Na publicatie van de OECD Revised Guide on Coordination among NCPs willen we onze eigen procedure hierop aanscherpen.

3. Voorlichting en bevordering toepassing OESO-richtlijnen

In 2025 heeft het NCP nieuwe communicatieactiviteiten opgestart en bestaande activiteiten geïntensiveerd op basis van het in 2024 opgestelde communicatieplan. Het communicatieplan zet in op het verder versterken van de positie van het NCP als autoriteit op het gebied van de OESO-richtlijnen. Dit omvat de samenwerking en afstemming met het MVO-Steunpunt en de toekomstige toezichthouder op de CSDDD implementatiewet; de Wet internationaal Verantwoord ondernemen (Wivo), toetsing van externe initiatieven aan de OESO-richtlijnen en het vergroten van de impact van Eindverklaringen door bredere verspreiding van berichten over de publicaties, met een toegankelijke omschrijving van een of meer aansprekende kernpunten uit de Eindverklaring. In 2026 bouwt het NCP hierop voort, met extra aandacht voor het stroomlijnen van het narratief over het NCP richting partijen bij meldingen en voor de zichtbaarheid van het NCP in het bredere IMVO-landschap. Het NCP blijft daarbij de veranderende context van IMVO meenemen, met de ontwikkelingen rond EU-wet- en regelgeving en nationale beleidsinitiatieven.

Bovendien blijft het NCP zich actief inzetten binnen het internationale netwerk van NCP's door bij te dragen aan kennisdelingen tussen NCP's en ondersteuning en advisering over beleidsontwikkeling in OESO verband. Verder zal het NCP actief deelnemen aan de OESO NCP netwerkbijeenkomsten en samenwerken met andere NCP's binnen de Benelux en daarbuiten. Deze bijeenkomsten vormen een belangrijk platform om ervaringen uit te wisselen en gezamenlijke uitdagingen te bespreken.

Belangrijke activiteiten:

- **Event voor het bedrijfsleven:** In samenwerking met VNO-NCW kijkt het NCP naar de mogelijkheden om een evenement (op uitnodiging) te organiseren met een onderwerp op

het snijvlak van OESO-richtlijnen en aanstaande IMVO-wetgeving ten behoeve van het bedrijfsleven.

- **NCP Themabijeenkomst:** Organisatie van de jaarlijkse Themabijeenkomst voor stakeholders uit bedrijfsleven, vakbeweging, maatschappelijk middenveld en overheid.
- **OESO-bijeenkomsten:** Deelname aan internationale NCP-netwerkbijeenkomsten in Parijs in juni (ter ere van het 50-jarig bestaan van de OESO-Richtlijnen) en november.
- **(Regionale) samenwerking met NCP's:** overleggen met andere NCP's om van elkaar te leren, en waar mogelijk te ondersteunen.

Prioriteiten:

- Stroomlijnen NCP narratief richting melders en bedrijven.
- Verbeteren van de toegankelijkheid van de website (opgestart in 2025).
- Voortzetting van geven van voorlichtingen voor relevante departementen en uitvoeringsorganisaties om zo bekendheid van het NCP en beleidscoherentie te vergroten.

3.1 Beleidscoherentie

NCP's hebben op basis van de herziene Richtlijnen expliciet een rol in het stimuleren van beleidscoherentie. Het NCP wil ook in 2026 hieraan bijdragen en onze BZ-IMVO-collega's, die het belang van beleidscoherentie goed in het vizier hebben, waar mogelijk hierin ondersteunen. Dit geldt vanzelfsprekend ten aanzien van de samenhang tussen de Richtlijnen en andere wetgevings(initiatieven) en ook ten aanzien van de onderscheiden taken en rollen van de verschillende toezichthouders op wetgeving en het NCP en de verschillende organisaties die voorlichting geven over IMVO.

Prioriteiten:

- Prioriteit geven aan de versterking van coherentie op het gebied van wetgeving waar dit raakt aan het NCP-mechanisme c.q. het functioneren van het NCP;
- Voorbereiden communicatie over NCP procedure in vergelijking met procedure ACM voor melders van NCP, zodat duidelijk is wat een melder/klager waar kan verwachten als de Wivo in werking treedt;
- Verhelderen rol OESO Richtlijnen en NCP in het "IMVO-landschap" voor bedrijven, melders, en internationale/IMVO teams van andere ministeries en overige stakeholders.

4. Peer Review

In 2025 heeft het Nederlandse NCP een OESO Peer Review 'nieuwe stijl' ondergaan. Het doel van deze Peer Review is om de sterke en zwakke punten van een NCP te evalueren en om aanbevelingen voor verbetering te doen. De aanbevelingen uit het Peer Review rapport zullen richting geven aan de verdere verbetering van onze werkwijze. Of en hoe de aanbevelingen worden opgevolgd en wat prioriteit heeft dient nog bepaald te worden. De belangrijkste aanbevelingen zijn:

- het verduidelijken van de verantwoordelijkheden en vertrouwelijkheidsafspraken van de adviserend leden van het NCP;
- het versterken van de bijdrage van de NCP+ stakeholders aan de promotie van het NCP en de verspreiding van de eindverklaringen;
- het verbeteren van de tijdige afhandeling van meldingen door middel van duidelijker verwachtingsmanagement en vastgestelde doorlooptermijnen;
- het verbeteren van de coördinatie en coherentie met andere instanties die duurzaamheid bevorderen om fragmentatie van kennis te voorkomen en het bereik te vergroten, met name naar grote bedrijven;

- het voortzetten van de steun van het NCP aan het overheidsbeleid.

Binnen drie maanden na publicatie van het peer review rapport door de OESO organiseert het NCP een 'launch event'. Tijdens dit evenement worden de bevindingen en aanbevelingen uit het rapport gepresenteerd en besproken met stakeholders, en wordt input gevraagd van de stakeholders om de effectiviteit van het NCP te verhogen. Deze input wordt gebruikt om de aanbevelingen in het rapport uit te voeren. Over de precieze uitwerkingen hiervan wordt in maart 2027 gerapporteerd aan de OESO. Gedurende heel 2026 zullen werkzaamheden van het NCP in het teken staan van de opvolging aan Peer Review aanbevelingen. Zo zal het NCP Instellingsbesluit 2014 worden herzien n.a.v. aanbevelingen uit het Peer review rapport.

Belangrijke activiteiten:

- **Launch event peer review rapport:** het NCP in Q2 2026 een launch event om de uitkomsten van de peer review te delen met stakeholders en om input te vragen voor de implementatie van de aanbevelingen in de praktijk.

5. Institutioneel

Begin 2026 start een nieuw NCP-lid met een achtergrond in de vakbeweging en krijgt het NCP een nieuwe voorzitter, in verband met het aflopen van de tweede termijn van de voorzitter. Per 1 april 2026 start de nieuwe voorzitter. Het NCP-secretariaat zal in de eerste vijf maanden van 2026 niet op volle sterkte draaien vanwege zwangerschapsverlof van een van de medewerkers. Wel is er een tijdelijke (ondersteunende) kracht gevonden vanuit de IMVO afdeling welke het NCP-secretariaat tot eind mei zal versterken.

Zoals onder 4. Genoemd zal in 2026 het Instellingsbesluit uit 2014 worden gewijzigd naar aanleiding van de Peer Review aanbevelingen. Het zal tevens worden geactualiseerd en waar nodig worden aangepast aan de huidige werkwijze van het NCP. Ook het adviserend lidmaatschap van het ministerie van Landbouw, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) wordt opgenomen in het gewijzigde instellingsbesluit. Het lid van het ministerie van I&W heeft het adviserend lidmaatschap neergelegd.

In 2025 is een Terms of Reference opgesteld voor de zevenjaarlijkse beleidsevaluatie van het Nederlands IMVO-beleid door de Directie Internationaal Onderzoek en Beleidsevaluatie (IOB), waarin het NCP wordt meegenomen. De evaluatie wordt in 2026 uitgevoerd en in 2027 afgerond.

Prioriteiten:

- **NCP Instellingsbesluit 2014:** grondige herziening en actualisering van het Besluit;
- **IOB-evaluatie:** informatie aanleveren t.b.v. het NCP voor de IOB-evaluatie en signaleren belang van samenhang tussen de bevindingen uit de OESO peer review en de IOB evaluatie;
- **Heidag:** Organiseren van een NCP-heidag in het najaar om de interne samenwerking en strategie te versterken.
- **Mediation:** Training voor NCP-leden en secretariaat op het gebied van mediation.

Met deze aanpak zet het NCP in 2026 in op een effectieve uitvoering van zijn kerntaken, nauwere samenwerking met stakeholders en een sterke positie binnen het IMVO-beleid.

Bijlage: samenstelling NCP per maart 2026

Leden:

- Rutger Goethart, voorzitter
- Liesbeth Enneking, lid
- Kris Douma, lid
- Joris Oldenziel, lid

Adviserend leden:

- Said El Haroui, Ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ)
- Somayeh Djafari, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)
- Peter Veenhoven, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK)
- Ralf van de Beek, Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN)

NCP+ leden:

- Frans Dekker, FNV
- Marhijn Visser, VNO-NCW/MKB Nederland
- Virginia Sandjojo, OECD Watch
- Martine Bosman, SER (toehoorder)

NCP-secretariaat

- Sylvia Tuin
- Lotte Hoex
- Marina van Riel
- Mara van der Meer
- Jurre van Hees (tijdelijk)